

2019
4 (73)

XORIJIY FILOLOGIYA

til * adabiyot * ta'lim

FOREIGN PHILOLOGY

language * literature * education

O‘zbekiston Respublikasi

Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi

SAMARQAND DAVLAT CHET TILLAR INSTITUTI

XORIJIY FILOLOGIYA

til • adabiyot • ta’lim

ilmiy–uslubiy jurnal

Samarqand

4(73)/ 2019

**Ministry of Higher and Secondary Special
Education of the Republic of Uzbekistan**

SAMARKAND STATE INSTITUTE OF FOREIGN LANGUAGES

FOREIGN PHILOLOGY

Language • Literature • Education

Scientific-methodology journal

Samarkand

Хорижий филология: тил, адабиёт, таълим.
№4 (73), 2019.

Уч ойда бир марта чиқадиган илмий-услубий журнал

Муассис: Самарқанд давлат чет тиллар
институтини

Тахрир хайъати:

ТУХТАСИНОВ Илҳомжон (раис)
САФАРОВ Шаҳриёр (бош муҳаррир)
АШУРОВА Дилором
АШУРОВ Шаҳобиддин
ТУРНИЁЗОВ Нёмат
РИЗАЕВ Баҳодир
(муҳаррир ўринбосари)
ХОЛБЕКОВ Муҳаммаджон
НАСРУЛЛАЕВА Нафиса
ИСМОИЛОВ Салоҳиддин
КИСЕЛЁВ Дмитрий
ЯХШИЕВ Ашур (масъул котиб)

Жамоатчилик кенгаши:

БУШУЙ Татьяна
ГИЙОМ Оливье (Франция)
КИДА Цуйоши (Япония)
СИГМИЛЛЕР Стив (АҚШ)
УСМОНОВ Ўрол
ЖИАНГ Фенг (Хитой)
РАҲИМОВ Ғанишер
МИРЗАЕВ Ибодулло
КАРАСИК Владимир (Россия)

*Журнал Олий Аттестация комиссиясининг
филология фанлари бўйича эксперт кенгаши (2014
йил 10 мартдаги 2-сонли баённома) тавсияси билан
зарурий нашрлар рўйхатига киритилган.*

Тахририят манзили:

Самарқанд ш., Бўстонсарой кўчаси, 93, СамСIFЛ.
Телефонлар: (998-662)233-78-43;
(998-662)231-13-42
Факс: (998-662) 210-00-18.
Email: ssifl_info@mail.ru

*Журнал Самарқанд вилоят матбуот ва
ахборот бошқармаси томонидан № 09-12 рақам
билан рўйхатга олинган.*

ISSN: 2181-743X; Индекс 1266.

Журнал 2001 йилдан чиқа бошлаган.

© Самарқанд давлат чет тиллар институтини,
2019 йил.

Foreign Philology: Language, Literature, Education.
№4 (73), 2019.

Scientific-methodical journal

Founder: Samarkand State Institute of Foreign
Languages

Editorial Board:

TUKHTASINOV Ilhomjon (chairman)
SAFAROV Shahriyor (editor-in-chief)
ASHUROVA Dilorom
ASHUROV Shahobiddin
TURNIYOZOV Nemat
RIZAYEV Bakhodir
(vice editor)
KHOLBEKOV Mukhammadjon
NASRULLAEVA Nafisa
ISMAILOV Salohiddin
KISELYOV Dmitriy
YAKHSHIEV Ashur (executive secretary)

Public Council:

BUSHUY Tatyana
GUILLAUME Olivier (France)
KIDA Tsuyoshi (Japan)
SEEGMILLER Steev (USA)
USMONOV Ural
JIANG Feng (China)
RAKHIMOV Ganisher
MIRZAEV Ibodullo
KARASIK Vladimir (Russia)

*The journal is included in the list of required
publications according to the recommendation of the
expert council in filological sciences of Higher Attestation
Committee (Proceeding #2 from March 10, 2014).*

Address:

Samarkand, Bustansaray str. 93, SamSIFL.
Phone: (998-662) 233-78-43;
(998-662)231-13-42
Fax: (998-662) 210-00-18
Email: ssifl_info@mail.ru

*The journal is registered under No 09-12 by
Samarkand Regional Department of press and
information.*

ISSN: 2181-743X; Index 1266.

The journal has been published since 2001.

© Samarkand State Institute of Foreign Languages,
2019.

МУНДАРИЖА

МАҚОЛАЛАР

Turniyazov N. Sintagma fonetik hodisami?	5
Санақулов У., Нуралиев Ғ. Лексик систем сифатида сўзларни гуруҳларга ажратиш ўрганишда қўлланилган атамалар талқини	8
Джумабаева Ж. Некоторые вопросы классификации сложных предложений в узбекском языке	13
Пардаева З. Свет и цвет как миромоделирование в поэтическом тексте	18
Қаршибаева У., Маҳмудова М. “Катта умидлар” ва “Шум бола” асарларида макон ва инсон	24
Hashem Esmael Ali. Oliy ta’lim muassasalari talabalariga arab tilini o’qitishda yuzaga keladigan muammolar yechimiga ba’zi sharhlar	28
Джумабаева Ж., Кушманов Ж. Фразеологизмлар синонимияси асосида градуонимик каторлар ҳосил қилишнинг ўзига хос хусусиятлари	31
Мирсанов Б. Немис ва ўзбек тилларида мифонимлар асосида шаклланган иккиламчи номлашлар	34

ИЛМИЙ АХБОРОТЛАР

Аюпов А. Семантические особенности нумеративных фразеологических единиц в английском и узбекском языках	45
Мусурманов Э. Хитой фольклорида беш бош ўзак ва “Хамса” тушунчаси генезиси талқинлари	50
Назаров П. Ўзбек тилига ўзлашган сўзлар хусусида	54
Мавлонова Н. Независимое возникновение межъязыковых фразеологических соответствий	59
Рузиева С. Английские и узбекские фразеологизмы с лексемами father / ота, mother / она	64
Абдуллаева С. Английские и узбекские фразеологические единицы с компонентом – зоонимом	68
Очилова Д. Реставрация даврида инглиз театри ва драматургияси (Жон Драйден ижоди мисолида)	73
Абдуллаева Ч. Сопоставительный анализ этимологии и значения лексем «искусство»/"art"/"санъат" в русском, английском и узбекском языках	78
Аноркулов С. Немис ва ўзбек топонимлари лингвокультурема сифатида	83
Муҳамедов А. Реалистик таржима назариясини яратиш йўлида	87
Ходжалепесова И. Символика чёрного цвета в описании внешних и внутренних характеристик человека	94
Муртазаева Ф. Художественный мир Виктории Токаревой	98
Турдиева О. Ҳозирги замон эрон насрида куръоний ва исломий мотивлар	103
Altundag’ M. Literary competence formation at the school children as startup of self-reading (on the basis of uzбек literature)	108
Юсупов О. Сўз ўзлаштиришнинг лексик дублетлар ясашидаги ўрни	115
Obloqulov D. F.Kafkaning “Aylanish” romanida kichik odamning fojeasi	121
Хамидов Л. Халқаро компаниялар ҳужжатларида лавозим номлари ва уларни ўзбек тилига таржима қилиш усуллари (инглиз-ўзбек тиллари мисолида)	127

CONTENTS

REPORTS

Turniyazov N. Does syntagma relate to a phonetic phenomenon?	5
Sanakulov U., Nuraliyev G. Analysis of terms used in the study of words classified into groups of lexical system	8
Djumabaeva J. Some problems of classifying complex sentences in the Uzbek language.....	13
Pardaeva Z. The light and colour as the world model in a poetic text	18
Karshibayeva U., Mahmudova M. The space and a man in literary works “Great Expectations” and “Mischievous”.....	24
Hashem Esmael Ali. Some points upon solving the problems of teaching the Arabian language.....	28
Djumabaeva J., Kushmanov J. The peculiarities of formation of graduonymic lines on the material of phraseological synonyms.....	31
Mirsanov B. Secondary nominations formed on the basis of myths in the German and Uzbek languages.....	34

SCIENTIFIC INFORMATIONS

Ayupov A. Semantic peculiarities of English and Uzbek phraseological units with numerals	45
Musurmanov E. The concept of five elements in the Chinese folklore and interpretation of the genesis of “Khamasa”	50
Nazarov P. About borrowings in the Uzbek language	54
Mavlonova N. Independent formation of interlingual phraseological accordances.	59.
Ruzieva S. English and Uzbek phraseological units with lexemes father/ota, mother/ona	64
Abdullaeva S. The English and Uzbek phraseological units with component-zoonym	68
Ochilova D. The English theatre and drama in Restoration period	73
Abdullayeva Ch. Comparative analysis of the etymology and meaning of the words «искусство»/"art"/"санъат" in the Russian, English and Uzbek languages	78
Anorkulov S. German and Uzbek toponyms as linguoculturemes.....	83
Mukhamedov A. Towards the development of theory of realistic translation	87
Hodjalepesova I. The symbolic of black colour in describing human’s appearance and inner state.....	94
Murtazaeva F. Victoriya Tokareva’s artistic world.....	98
Turdiyeva O. The Koranic and Islamic motives in the modern Iranian prose	103
Altundag M. Literary competence formation at school children as startup of self-reading (on the basis of Uzbek literature).....	108
Yusupov O. The Role of Borrowing in the Development of Lexical Doublets.....	115
Oblokulov D. Tragedy of a little man by Kafka’s novel metamorphosis.....	121
Xamidov L. The names of positions in the documents of international companies and methods of translating them into Uzbek language.....	127

SINTAGMA FONETIK HODISAMI?

*Turniyazov Ne'mat Qayumovich,
SamDCHTI professori*

Kalit so'zlar: *sintagma, ichki sintagma, tashqi sintagma, aniqlovchi-aniqlanmish, ritmik guruh, sintagmatik munosabat, molekula.*

Sintagma nutqimizning kichik birligi sifatida muhim ahamiyat kasb etadi. Shu bois tilshunoslik adabiyotlarida bu haqda e'lon qilingan tadqiqot ishlari anchagina. Biroq shuni ham aytish kerakki, olimlar o'rtasida uning lingvistik maqomi haqida bildirilgan fikr va mulohazalar mushtarak emas. Ba'zilar uni fonetik hodisa deb ta'riflasalar, boshqalari bu o'rinda grammatik (sintaktik) hodisani ko'radilar. Quyida ana shu masala haqida batafsil so'z yuritimiz.

Sintagma tushunchasi dastlab F.de Sossyur ta'limotida qo'llanilganini ko'ramiz. Olim birinchilardan bo'lib, assotsiativ (paradigmatik) va sintagmatik munosabatdagi til birliklari haqida fikr bildirgan edi va shu jarayonda *sintagma* termini ham ilmiy iste'molga kiritiladi. F.de Sossyur sintagmani quyidagicha ta'riflaydi: «...nutqda so'zlar tilning to'g'ri chiziq bo'ylab qo'llanilishiga asoslangan holda, bir-birlari bilan munosabatga kirishadi. Bunda ular biri ikkinchisidan keyin bog'lanishli holatda keladi. Aynan ana shu hodisa *sintagmani* taqozo etadi. Shunday qilib, sintagma har doim kamida ikki birlikning o'zaro munosabatidan tashkil topadi» [1,155].

F.de Sossyur quyidagi misollarni keltiradi: *re-lire* «qayta o'qimoq», *contre tous* «hammaga qarshi», *lavie humaike* «inson hayoti», *s'il fait beau temps, nous sortirons* «Agar havo yaxshi bo'lsa, biz sayrga chiqamiz» [1,155].

Ko'rinadiki, sintagma bir so'z bilan, so'z birikmasi va hatto murakkab sintaktik qurilma bilan ifodalanishi ham mumkin. Ammo mazkur obyektlarning har birida aniqlovchi-aniqlanmish munosabati o'z ifodasini topmog'i lozim. Bu juda muhimdir.

S.O.Karsevskiy hatto ushbu ifodadan sintagma ta'rifini berishda foydalangan: «Aniqlovchi-aniqlanmish munosabatini sintagma deb atash mumkin» [2,24].

S.O.Karsevskiy sintagmani *ichki* va *tashqi* deb ataluvchi ikki turga bo'lib o'rganishni tavsiya etadi: *водовоз, домик, медвеженок* – ichki sintagmalar; *маленький мальчик, мальчик читает, читает книгу, большую книгу* – tashqi sintagma [2,24].

S.O.Karsevskiyning sintagmaning lingvistik maqomi xususida aytgan mulohazalari ham F.de Sossyur ta'limotiga asoslanganini ko'ramiz. Biroq L.V.Sherba sintagmani fonetik hodisa sifatida talqin etadi: «...bir yoki bir necha ritmik guruhlardan tashkil topib, nutqda alohida ma'no butunligini ifoda etuvchi fonetik birlikni men sintagma deb atayman» [3,81].

L.V.Sherba bu o'rinda, asosan, fransuz tilshunosi M.Grammon ortidan borganligi izoh talab qilmaydi. Bu haqda so'z yuritganida

A.A.Reformatskiy L.V.Sherbaning fikriga mutlaqo qarshi chiqadi: «Mazkur masala xususida so'z yuritilganda shuni ta'kidlash joizki, intonatsiya sintaktik hodisa emas. Sintaktik birlik – so'z birikmasi, masalan, intonatsiyaga mutlaqo ega emas, gap esa bunday xususiyatni faqat fraza orqali kasb etadi. Demak, o'zicha u ham intonatsiyaga ega emas. Shu bois, *sintagma* terminini intonatsiya bilan bog'lash mutlaqo noo'rindir. M.Grammon, uning ortidan esa L.V.Sherba bu masalani boshi berk ko'chaga kiritib qo'ydilar» [3,18-19].

Biroq shuni ham aytish kerakki, L.V.Sherbaning sintagma haqidagi g'oyalarni V.V.Vinogradov davom ettirdi. Uning fikriga ko'ra, sintagma deganda, intonatsion va

ekspressiv jihatlardan sug'orilgan nutqning semantik-sintaktik birligini tushunmoq kerak. Bundan tashqari, V.V.Vinogradov sintagmani stilistik sintaksisning birligi deb ham aytadi [4,211]. Bunday vaziyat, albatta, masala tavsifini chalkashtirib yuborishi aniq.

V.V.Vinogradov L.V.Sherbaning sintagma haqidagi ta'limotiga barcha tilshunoslar asoslanishi lozimligini ham aytdiki, bu narsa sobiq Ittifoq davrida tilshunoslarning o'z fikr va mulohazalarini erkin aytishlariga yo'l qo'ymadi. Ammo shunday bo'lishiga qaramay, Ittifoq davrida ham tilshunoslar o'z fikrlarini qaysidir darajada ayta oldilar. Fikr isbotini A.G'.G'ulomovning quyidagi so'zlarida ko'rishimiz mumkin: «Sintagma grammatik-semantik yaxlitlikni ko'rsatuvchi fonetik birlikdir. Demak, sintagma ikki qisqa pauza orasidagi nutqiy element – eng sodda sintaktik parchadir. Bu jihatdan qaraganimizda, gap bir tugal sintagmali yoki bir necha sintagmali bo'ladi. Sintagma bir necha so'zli va bir so'zli bo'ladi. ...Sintagmaning grammatik strukturasi aniqlovchi+aniqlanmish formasida bo'ladi» [5,23-24].

Bu o'rinda A.G'ulomov sintagmani, garchi fonetik birlik tushunchasidan foydalangan bo'lsa-da, F.de Sossyur ta'limoti asosida ta'riflaganini ko'ramiz. Darhaqiqat, sintagma bir so'zli (*belbog'*), so'z birikmasi qolipida bir necha so'zli (*paxta maydoni*), gap qolipli (*dars boshlandi*) va hatto murakkab sintaktik qurilma qolipli (*Bahor kelgach, gullar ochildi*) bo'lishi mumkinligi haqida F.de Sossyur dastlab ma'lumot bergandi. Ayni paytda berilgan misollarning barchasida ularning komponentlari o'rtasida aniqlovchi-aniqlanmish munosabati shakllanmoqda.

Ana shuning o'zi ham sintagmaning fonetik hodisa emas, balki sintaktik hodisa ekanligidan dalolat beradi. Zotan, sintagmaning lingvistik maqomini izohlashda hech qanday fonetik hodisaga murojaat etishga ehtiyoj sezilmaydi. Biroq ba'zi tilshunoslar tadqiqot ishlarida bu o'rinda fonetik va grammatik qoidalar qorishtirib yuborilmoqda. Masalan, buning dalilini O.S.Radionovning sintagma haqidagi

mulohazalarida ko'rishimiz mumkin. Olima sintagmani faqat semantik va intonatsion birlik deb emas, balki struktur-sintaktik birlik deb ham tushunmoq kerakligini ta'kidlaydi [6]. Bunda, albatta, L.V.Sherbaning ta'limoti ta'siri borligi kuzatiladi.

Ammo yuqoridagilar bilan bir qatorda shuni ham aytish lozimki, so'nggi yillarda rus tilshunosligida L.V.Sherbaning sintagma haqidagi ta'limotiga tanqidiy yondashilayotganini ham ko'ramiz. M.I.Olevskayaning ilmiy izlanishlarida L.V.Sherba sintagma xususidagi mulohazalarini berishda masala tavsifiga jiddiy yondashmaganligi aytiladi. Agar L.V.Sherba sintagmani ritmik guruh bilan tenglashtiradigan bo'lsa, u holda yo *ritmik guruh*, yoxud *sintagma* terminlarining birini qo'llashi lozim bo'lganligi alohida ta'kidlanadi. L.V.Sherba fransuz tilshunosi M.Grammon fikriga qo'shilib sintagmani fonetik hodisa deb atagan bo'lsa, bugungi fransuz tilshunoslari (masalan, F.Karton) uni qat'iy ravishda sintaktik hodisa deb o'rganmoqdalar [7,605].

Darhaqiqat, sintagma sintaktik hodisadir. U nutqning eng kichik birligi sifatida faoliyat ko'rsatib, nutq jarayonida uning komponentlarining sintagmatik munosabatga kirishuvi uchun asos vazifasini bajaradi. Y.I.Shutova sintagmani nutqning bazal strukturasi sifatida tushunadi va bu haqda quyidagilarni alohida ta'kidlaydi: «...это базисная структурная ячейка, молекула синтаксиса» [9,51].

Mazkur fikr bilan to'liq qo'shilish mumkin, zotan, ana shu kichik birlik asosida butun bir matn komponentlari sintagmatik munosabat tashkil etadi. Boshqacha aytganda, sintagma – bu struktur-mazmuniy jihatdan yaxlit holdagi birlik bo'lib, nutq jarayonida so'zlarning o'zaro bog'lanishiga zamin yaratadi.

Y.I.Shutova ta'biri bilan aytganda, gap tarkibida qo'llanilgan sintagma «davlat ichidagi davlat»ga qiyoslanishi mumkin. Shu bois u nutq jarayonida o'zgarmaydi. Masalan, ingliz tilidagi *my brother* sintagmasini olaylik: *My brother lives in London; This is my brother; I gave my brother an apple.* Bunda turli xil gaplar sathida ham *my brother*

sintagmasi o'zgarishsiz qolayotganini ko'ramiz (Mening akam Londonda yashaydi; Bu mening akam; Men akamga olma berdim) [9,52].

Shuni ham aytish kerakki, bugungi tilshunoslikda faqat tobelik munosabatida shakllanayotgan til birliklaridan tashqari, so'zlarning o'zaro tenglik asosida shakllanuvchi sintagmalar xususida ham fikr bildirilmoqda. Bunda sintagmaning nutqning minimal birligi ekanligi nazarda tutilmoqda, albatta. Bunday holatni Y.I.Shutovaning tadqiqot ishlarida kuzatamiz: *kitoblar, qalamlar, daftarlari; qizil, ko'k va yashil* [8,50].

Komponentlari tenglik asosida bog'lanuvchi sintagmalar haqida so'z yuritilganda, albatta, parataktik qurilmalarni ham nazarda tutmog'imiz lozim bo'ladi.

Bunday qurilmalarda aniqlovchi-aniqlanmish munosabati kuzatilmaydi, albatta. Ammo bu o'rinda mazkur qurilmalar ham nutqning minimal birligi sifatida talqin etilaveradi. Agar masala tavsifiga faqat sintagma nuqtayi nazaridan yondashadigan bo'lsak, u holda gipotaktik va parataktik qurilmalarni strukturalariga ko'ra maksimal holatdagi sintagmalar tarzida e'tirof etishga to'g'ri keladi.

Shunday qilib, yuqorida ko'rib o'tilgan barch fikr va mulohazalar asosida sintagmani qat'iy ravishda fonetik hodisa emas, balki grammatik (sintaktik) hodisa sifatida talqin etamiz. Sintagmatik munosabat tushunchasining ham asosida sintagma yotar ekan, uning sintaktik hodisa ekanligi izoh talab qilmaydi.

Adabiyotlar:

1. Соссюр Ф. де. Труды по языкознанию.-М.: Прогресс, 1977.
2. Карцевский С.О. Повторительный курс русского языка.-М.-Л.: Госиздат, 1928.
3. Щерба Л.В. Фонетика французского языка. Изд.2-е.-Л., 1939.
4. Виноградов В.В. Понятие синтагмы в синтаксисе русского языка//Вопросы синтаксиса современного русского языка.-М.: Учпедгиз, 1950.
5. Gulomov A., Asqarova M. Hozirgi o'zbek adabiy tili.-Toshkent: O'qituvchi, 1987.
6. Родионова О.С. К вопросу о синтагме и средствах ее реализации//Вестник Саратовской государственной юридической академии, №5.-2014.
7. Олевская М.И. Синтагма и интонация: возможен ли знак равенства?(в традиции отечественной францезистики)//Вестник ПСПГУ. III. Филология. вып.4.-2012.
8. Шутова Е.И. Вопросы теории синтаксиса.-М.: Наука, 1984.

Турниязов Н.К. Относится ли синтагма к фонетическому явлению? В статье речь идёт о лингвистическом статусе синтагмы, по поводу чего, мнения языковедов до сих пор расходятся.

Turniyazov N.K. Does syntagma relate to a phonetic phenomenon? The article deals with the linguistic status of syntagma, about which the opinions of linguists still differ.

XORIJIY FILOLOGIYA

til • adabiyot • ta'lim

Ilmiy-uslubiy jurnal

Samarqand

FOREIGN PHILOLOGY

language • literature • education

Scientific-methodology journal

Samarkand

Мухаррир	–	С. Каримова
Техник мухаррир	–	Ё. Қаршибоев
Сахифаловчилар	–	З.Усманова, Ш.Абдурахимов

Самарканд давлат чет тиллар институти нашр-матбаа маркази:

Самарканд ш., Бўстонсарой кўчаси, 93.

Босишга рухсат этилган 25.12.2019.

Адади 200 нусха. Қоғоз бичими А4.

Буюртма №301. Times гарнитураси.

ХОРИЖИЙ ФИЛОЛОГИЯ» ИЛМИЙ-УСЛУБИЙ ЖУРНАЛИГА МАҚОЛАЛАРНИ ТАҚДИМ ЭТИШ ТАРТИБИ

- Мақола муаллифи ишлаётган муассаса раҳбариятининг йўлланма хати.
- Мақолани чоп этиш ҳақидаги эксперт хулосаси.
- Мутахассислиги бўйича фан доктори ёки профессор томонидан имзоланган тақриз.
- Муаллиф(лар) тўғрисида маълумот (иш жойи, лавозими, яшаш жойи телефони ва электрон почтаси).
- Мақолалар Microsoft Word дастури «Times New Roman» гарнитураси 14 шрифтда, қаторлар ораси икки оралиқ билан ёзилган, икки нусхада (электрон варианты билан бирга) тақдим этилади. Мақолалар чизмаларсиз саккиз саҳифада қисқа хабарлар эса икки саҳифадан ошмаслиги лозим.
- Формулалар компьютерда Word формулалар муҳаррирининг Math Type версиясида ёзилади.Чизмалар ва диаграммалар Давлат стандарт талабларига риоя қилинган ҳолда тайёрланиши лозим.
- Мурожаат қилинган адабиётлар рўйхати мақола охирида қуйидаги тартибда келтирилади: муаллифнинг фамилияси, исми-шарифи, китоб (журнал)нинг номи, нашриёт ва чоп этилган санаси (китоблар учун), журнал номери, саҳифа (журнал учун). Адабиётлар сони 7 тадан ошмаслиги тавсия этилади.
- Мақоланинг иккинчи нусхасида барча муаллифлар фамилияси, исми ва шарифларини кўрсатилган ҳолда, барча муаллифлар томонидан имзоланиши лозим.
- Мақолани миллий менталитет тил эталони бўйича, синчковлик ва диққат билан ёндашган ҳолда, услубий ва грамматик жиҳатидан юқори даражада талабчанлик билан илмий-услубий мақомида таҳрирланган ҳолда тайёрлаш талаб этилади.
- Зарурат бўлганда таҳририят мақола ва қисқа хабарларни таҳрир қилиш ҳуқуқига эга.
- Мақола муаллифга қайта ишлаш учун қайтарилса, мақоланинг охириги кўриниши олинган кундан бошлаб таҳририятга тушган ҳисобланади.
- Эълон қилинган материаллар муаллифга қайтарилмайди, тақриз ва изох берилмайди.
- Янги илмий-услубий ва амалий натижаларга эга бўлган ва 50% дан ортиқ қисми илгари эълон қилинмаган ўзбек ёки рус, инглиз тилларида тайёрланган мақола ва қисқа хабарлар ва бошқа соҳа бўйича шакллантирилган эксперт гуруҳларининг экспертизасидан ўтган мақолалар журнал саҳифаларида жойлаштирилади.
- Мақоланинг ўзбек, рус ва инглиз тилларидаги аннотацияларининг борлиги текширилади.